

Güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin sosyo-demografik açıdan incelenmesi (Ankara örneği)

Adnan Ersoy¹

Ünsal Tazegül²

Hamdi Sancaklı³

Özet

Bu çalışmanın amacı, genç erkek güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin sosyo-demografik özelliklere göre incelenmesidir. Araştırmada veri toplamak için gençlerde genel saldırganlık düzeyini ortaya koyan Tuzgöl (1998) tarafından geliştirilen, “Saldırganlık Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen veriler spss 15 paket programında çözümlenmiş ve verilerin parametrik bir yapıya sahip olmadığı tespit edilmiştir. İstatistiksel analiz yöntemi olarak Kruskal-Wallis H testi, Mann-Whitney-U testi ve spearman testleri uygulanmıştır. Analiz bölümünde yaş, spor yaşı ve en yüksek derece değişkenlerine göre güreşçilerin saldırganlık düzeyleri değerlendirilmiştir. Bu değişkenlerin saldırganlık düzeylerinin karşılaştırılmasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık saptanamamıştır ($p>0.05$). Değişkenlerin saldırganlık üzerindeki etkisini belirlemek için yapılan spearman analizinde de istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık saptanamamıştır ($p>0.05$).

Anahtar Kelimeler: Güreşçi; saldırganlık; sosyo-demografik

1 Dumlupınar Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kütahya, Türkiye adnansoy43@hotmail.com

2 Serbest Araştırmacı, Kütahya, Türkiye zeger_3@hotmail.com

3 Marmara Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye hsancakli@hotmail.com

Agression level of the young wrestlers to assess interms of social-demographic (Example of Ankara)

Adnan Ersoy¹

Ünsal Tazegül²

Hamdi Sancaklı³

Abstract

The aim of the study is to survey the level of aggression of young male wrestlers according to socio-demographic features. For this aim Aggression Scale, created by Tuzgöl(1998), used. The obtained data has been resolved by using spss package program 15 and seen that the data is non parametric. Statistical analysis methods Kruskal-Wallis H Test, Mann-Whitney U Test and Spearman Test have been used. As a result, no significant difference has been emerged ($p>0,05$) between the variables (age, sports experiment, the highest degree) and aggression level, and among the variables. Also according to Spearman Test, used to survey the effects of variables on the level of aggression, no significant difference has been emerged ($p>0,05$).

Key words : Wrestler; aggression; social-demographic

---

1 Dumlupınar University, School of Physical Education and Sport, Kütahya, Turkey adnanersoy43@hotmail.com

2 Free Researcher, Kütahya, Turkey zegeer_3@hotmail.com

3 Marmara University, School of Physical Education and Sport, İstanbul, Turkey hsancakli@marmara.edu.tr

Giriş

İnsanlar çevreleriyle olan ilişkilerinde genelde çekingen, yönlendirici, atılgan ve saldırgan olmak üzere dört farklı temel davranış biçiminden birini seçerek tepkide bulunurlar (Erşan ve ark, 2009). Saldırganlık; kötülük ya da yıpratma amacıyla bir kimseye karşı doğrudan doğruya aletli ya da aletsiz bir eylemde bulunma, bireyin kendi düşünce ve davranışlarını dıştaki direnmelere karşı, zorla karşısındakine benimsetme çabası, başkalarını incitme amacıyla girişilen her türlü eylem ve davranışı olarak tanımlanır (Güney,1998; Hançerli oğlu,1993; TDK, 2011).

Saldırganlık, birisinin mal ve mülkünü yok etmeye veya bir insana psikolojik ya da fiziksel olarak zarar vermeye yönelik davranış olarak açıklanmaktadır (Yetim, 2000).

Berkowitz'e göre, saldırganlık, bir kişiyi veya bir nesneyi yaralama, incitme, zarar verme niyeti bulunan kasıtlı motor davranıştır. Bu tanım müdahale sürecinin başlaması ve saldırgan davranışın hedeflerinde bazı değişebilir hususlar için izin verir. Buradaki saldırganlık, birine zarar verme niyetini içerse de bu her zaman birincil amaç değildir (Tok, 2001).

Bandura (1973) saldırganlığın doğuştan gelen veya içgüdüsel bir özellik olmayıp, edimsel koşullanma ve gözlemsel öğrenmeyle kazanılan bir özellik olduğunu belirtmektedir. Edimsel koşullanmada istenilen davranışlar pekiştirilirken, istenmeyenler pekiştirilmemektedir. Pekiştirilen davranışın, ortaya çıkma sıklığı artarken, pekiştirilmeyen davranışların görülme sıklığı azalmaktadır (Tiryaki, 1996).

Saldırganlığı Tiryaki (2000) karşısındakine üstün gelmek, onu yönetmek, bir işi bozmak, boşa çıkarmak için düşmanca, incitici, hırpalayıcı, acı, ağrı verici davranış biçimi olarak açıklarken Çobanoğlu (2005) ise esas olarak dış uyarılara karşı bir tepki değil, insanın içinde, serbest kalmaya çabalayan ve dış dürtülerin yeterli olup olmamasına bakmaksızın anlatımını bulacak bir uyarılma şeklinde tanımlamaktadır. Bu bakış açısına göre saldırganlık, sözlü, fiziksel ya da dolaylı olarak bir başkasına zarar vermeyi amaçlayan bir davranıştır (Kesen ve ark, 2007).

Saldırganlığın nedenlerine inildiğinde, saldırıda bulunan kişinin sosyal ve psikolojik açıdan eksikliklerinin bulunduğu ve bu eksikliklerini gidermek veya tamamlamak için kendisini bu şekilde ifade ettiği görülmektedir. Saldırganlık konusunda Freud, Wheite ve

Murray'a ait farklı teoriler bulunmaktadır. Bu teorisyenler saldırganlığı farklı nedenlere dayandırarak bağlı buldukları ekolleri esas almak suretiyle açıklamaya çalışmışlardır. Ancak tüm teorilerin ortak yanı, bireyin psikolojik ve sosyolojik olgunluğu oranında saldırganlık içgüdülerini yitirdiği şeklindedir. Saldırganlığın bir ihtiyaç mı yoksa bir etkiye karşı gösterilen tepki mi olduğu konusu halen araştırmalara konu olmaktadır. Saldırgan kişiler kızgınlık ve öfke dolu olup, öfke krizleri ve şiddet saldırılarıyla içlerindeki düşmanlığı dış dünyaya vurmaktadırlar (Kabak, 2009).

Fromm (1994) güreşçilerde gözlemlenen saldırganlık türlerini, ödünleyici saldırganlık, oç alıcı saldırganlık, tepkisel saldırganlık olarak Sınıflandırmıştır.

Ödünleyici Saldırganlık; İnsan bazı nedenlerden dolayı istediği şeyleri gerçekleştiriyorsa kendini güçsüz hisseder, acı çeker. Güçsüzlüğün yarattığı bu acı insanca dengenin bozulmasından, insanın eyleme geçme yetisini onarmaya çalışmasından, kendini tamamen güçsüz hissetmek istememesinden doğar. Bundan dolayı güçlü gördüğü bir kişi veya toplulukla özdeşleşir. Özdeşleştiği grubun başarısını kendi başarısı gibi kabul eder ve onlar gibi davranır. Ödünleyici saldırganlık güçsüzlükten doğan, güçsüzlüğü ödünleyen bir şiddet türüdür.

Öç Alıcı Saldırganlık; kişi veya kişilerin bize daha önce yapmış olduğu davranış tarzından incinmemiz ya da öyle algılamamızdan dolayı, bu durumu kabullenemeyip, bu kişi veya kişilere kin besleyerek onların yapmış olduğu davranış şekline benzer davranışlar göstermektir. Onları incitebilecek davranışlarda bulunarak içimizde biriken oç alma duygularının boşalmasıdır.

Tepkisel Saldırganlık; insanın kendini veya başka bir bireyin hayatını, özgürlüğünü ve onurunu korumak için başvurulan saldırganlık türüdür. Bu saldırganlık korkudan doğar. Bu nedenle en çok rastlanan saldırganlık türüdür. Bu saldırganlık türündeki amaç yıkım değil yaşama hizmet etmektir. Tepkisel saldırganlığın başka bir biçimi de engellemelerden doğan gerginlikten ortaya çıkmaktadır (Fromm, 1994).

Günlük hayatımızın doğal unsurlarından biri haline gelen saldırganlık, maalesef yaşamımızın tüm boyutlarında olduğu gibi sportif faaliyetlerde de görülmekte ve saldırganlık bir duygusal boşalma vasıtası olarak algılanmaktadır. Sporda saldırganlık tüm Dünyada olduğu gibi ve Türkiye'de de giderek artmaktadır. Öyle ki bugün yapısal, çevresel, sosyal ve

Ersoy A., Tazegül Ü., Sancaklı H. (2012). Güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin sosyo-demografik açıdan incelenmesi (Ankara örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 9:1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

bilişsel değişkenler grubu, izleyici şiddetiyle de birleşerek sporda tehdit oluşturmaktadır (Russell, 2003).

Kişi, cemiyetin normal şartlarda yasakladığı veya hoş görmediği saldırgan davranışlarını spor aracılığıyla yok etmeye çalışmaktadır. Özellikle insanların otoriteye başkaldırma, baskıya boyun eğmeme gibi isyanları, spor aktivitelerinde yer alan ve tamamen kurallar içerisinde bulunan hırs veya agresif davranışlar biçiminde ortaya çıkararak sporcuların saldırganlık dürtülerinin en alt düzeyde seyretmesine sebep olabilir. Bu dürtülerin sporda zihin ve beden bakımından rakiplerini yenerek tatmine kavuştuğu söylenebilmektedir. Bunun aksine bazı araştırmacılar sporun kısmen de olsa bireylerin saldırganlık arzularını önlemesini artırdığı düşüncesini de savunmaktadırlar (Şahin, 2003).

Spordaki saldırganlık sorunu; sporcunun özelliklerine, antrenörün verdiği taktiğe, taraftar ve medya baskısına bağlı olabilmektedir. Özellikle takım sporlarında saldırganlığı içeren “agresif savunma ve oyun” gibi terminolojiler son derece önemlidir. Burada geçen agresif terimi onaylanan bir durumu göstermektedir. Belirlenmiş kuralların sınırını aşmadığı sürece desteklenmekte, hatta ödüllendirilmektedir. Oysa, günlük yaşamda agresif davranışlar toplumsal kurallarla ya da yasalarla sınırlanarak, yaptırım uygulanmaktadır (Erşan ve ark, 2009).

Bu araştırmanın temel amacı genç güreşçilerin saldırganlık düzeylerini belirleyerek sosyo- demografik özellikler arasında yer alan (Yaş, Spor yaşı, Elde edilen en büyük derece) ile saldırganlık arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır.

Yöntem

Araştırmanın Evren ve Örneklemi; Araştırmanın örneklemi Ankara Şeker, MTA ve TEDAŞ spor kulüplerinden çalışmaya katılmayı kabul eden 81 güreşçi oluşturmaktadır.

Araştırma Verilerinin Toplanması; Kocatürk (1982) “Saldırganlık Envanterinden” yararlanarak Tuzgöl (1998) tarafından geliştirilen, “Saldırganlık Ölçeği” kullanılmıştır. Saldırganlık ölçeği açık, gizli, fiziksel, sözel ve dolaylı saldırganlıkla ilgili davranışları ölçmeye yönelik 45 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki 30 madde düz, 15 madde ise ters ifadeler şeklinde düzenlenmiştir. Ters ifade olarak düzenlenen maddelerin puanlaması tersine

Ersoy A., Tazegül Ü., Sancaklı H. (2012). Güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin sosyo-demografik açıdan incelenmesi (Ankara örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 9:1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

çevrilerek yapılmaktadır. Ölçekteki 9 madde geçerlilik puanı elde etmek üzere biri durumun o kişi için geçerli olduğunu, diğeri olmadığını ifade edecek şekilde iki defa sorulmuştur.

Verilerin çözümlenmesi, Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 15 paket programı kullanılmıştır. Verilerin normal bir dağılıma sahip olup olmadığını öğrenmek için tek örneklem “Kolmogorov-Smirnov” testi kullanılmıştır ve verilerin normal bir dağılıma sahip olmadığı, daha sonra verilerin homojen olup olmadığını değerlendirmek için “Anova-Homogeneity of variance” testi uygulanmıştır ve verilerin homojen olmadığı belirlenmiştir. Bu ilk incelemeden sonra verilerin istatistiksel analizinde parametrik olmayan test yönteminin kullanılmasına karar verilmiştir. İki den fazla bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek için tek yönlü varyans analizi için “Kruskal-Wallis H testi”, iki bağımsız değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek için “Mann-Whitney U” testi, değişkenlerin saldırganlık üzerindeki etkisini öğrenmek için ise korelasyon analizi için "spearman testi" uygulanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde araştırma sonucunda ulaşılan bulgular değerlendirilmektedir.

Tablo.1: Genel saldırganlık tanımlayıcı istatistiği

	N	Ort.	S.Sapma
Saldırganlık	81	120,98	16,192

Tablo.1'de, görüldüğü üzere güreşçiler ($\bar{X} = 120, 98 \pm 16, 192$) saldırganlık düzeyine sahiptir.

Tablo.2: Saldırganlık düzeyinin yaş, spor yaşı, elde edilen en büyük derece değişkenine bağlı tanımlayıcı istatistiği

Yaş	N	Ort.	S.Sapma	Spor yaşı	N	Ort.	S.Sapma	En büyük derece	N	Ort.	S.Sapma
16	21	125,714	17,547	1-3	17	121,53	19,468	Bölge ilk üç	26	121,42	18,472
17	40	117,85	14,301	4-5	17	120,29	10,763	Türkiye şampiyonu	7	122,71	9,586
18	20	122,25	17,69	6-7	29	123,1	18,63	Türkiye ilk üç	18	122,17	14,669
				8-10	18	117,67	13,279	Uluslararası turnuvada ilk üç	30	119,47	16,728

Tablo.2, incelendiğinde 16 yaşındaki güreşçiler ($\bar{X} = 125, 714 \pm 17, 547$) saldırganlık ortalaması ile ilk sırada, 18 yaşındaki güreşçiler ($122, 250 \pm 17, 690$) ortalama ile 2. Sırada,

Ersoy A., Tazegül Ü., Sancaklı H. (2012). Güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin sosyo-demografik açıdan incelenmesi (Ankara örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 9:1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

17 yaşındaki güreşçiler ($\bar{X}=117, 850 \pm 14, 301$) ile son sırada yer almaktadır. Spor yaşı 6-7 arasında olan güreşçiler ($\bar{X}=123,103 \pm 18,630$) saldırganlık ortalaması ile ilk sırada, spor yaşı 1-3 arasında olan güreşçiler ($\bar{X}=121, 529 \pm 19, 468$) ortalama ile 2. Sırada, spor yaşı 4-5 arasında olan güreşçiler ($\bar{X}=120, 294 \pm 10, 763$) ortalama ile 3. sırada, spor yaşı 8-10 arasında olan güreşçiler ($\bar{X}=117, 666 \pm 13, 279$) ortalama ile son sırada yer almaktadır. Türkiye şampiyonu olan güreşçiler ($\bar{X}=122, 714 \pm 9, 586$) saldırganlık ortalaması ile ilk sırada, Türkiye’ de ilk üç içersinde yer alan sporcular ($\bar{X}=122, 166 \pm 14, 669$) saldırganlık ortalamasıyla 2. sırada, bölgesinde ilk 3 içersinde olan sporcular ($\bar{X}=121, 423 \pm 18, 471$) saldırganlık ortalaması ile 3. sırada, Uluslararası turnuvalarda ilk 3 içersinde yer alan sporcular ($\bar{X}=119, 466 \pm 17, 728$) ortalama ile son sırada yer aldığı tespit edilmiştir.

Tablo.3: Yaş, spor yaşı ve elde edilen en büyük derece ile saldırganlık arasındaki ilişkiyi gösteren (Kruskal-wallis H testi).

Yaş	N	Ort.	Spor yaşı	N	Ort.	En büyük derece değişkeni	N	Ort.
16	21	45,98	1-3	17	41,03	Bölge ilk üç	26	40,58
17	40	37,3	4-5	17	40,71	Türkiye şampiyonu	7	46,71
18	20	43,18	6-7	29	43,67	Türkiye ilk üç	18	42,89
		-	8-10	18	36,94	Uluslararası turnuva ilk üç	30	38,9
Total	81		Total	81		Total	81	
P	-	0,349	P	-	0,822	-	p	0,855

Tablo.3, incelendiğinde saldırganlık düzeyiyle yaş, spor yaşı, elde edilen en büyük derece değişkeni arasında yapılan (Kruskal-wallis H testi) analizinde değişkenlerde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo.4: Yaş değişkenine bağlı saldırganlık düzeyinin karşılaştırılması (Mann-Whitney-U testi)

Yaş	N	Ort.	Z	P
16-17	21-40	35,29-28,75	-1,368	,171
16-18	21-20	21,69-20,28	-,379	,705
17-16	40-21	28,75-35,29	-1,368	,171
17-18	40-20	29,05-33,40	-,911	,362
18-16	20-21	20,28-21,69	-,379	,705
18-17	20-40	33,40-29,05	-,911	,362

Ersoy A., Tazegül Ü., Sancaklı H. (2012). Güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin sosyo-demografik açıdan incelenmesi (Ankara örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 9:1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

Tablo.4'de, sporcuların saldırganlık düzeyleri ile yaş değişkeni arasında yapılan karşılaştırmalarda bütün değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo.5: Spor yaşı değişkenine bağlı saldırganlık düzeyinin karşılaştırılması (Mann-Whitney-U testi)

Spor yaşı	N	Ort.	Z	P
1-3 ile 4-5	17-17	17,47-17,15	,986	,986
1-3 ile 6-8	17-29	22,65-24,00	-,331	,741
1-3 ile 8-10	17-18	18,91-17,14	-,513	,608
4-5 ile 1-3	17-17	17,53-17,47	,986	,986
4-5 ile 6-8	17-29	22,44-24,12	-,410	,681
4-5 ile 8-10	17-18	18,74-17,31	,679	,679
6-8 ile 4-5	29-17	24,12-22,44	-,410	,681
6-8 ile 1-3	29-17	24,00-22,65	-,331	,741
6-8 ile 8-10	29-18	25,21-21,50	-,987	,324
8-10 ile 1-3	18-17	17,14-18,91	-,513	,608
8-10 ile 4-5	18-17	17,31-18,74	,679	,679
8-10 ile 6-8	18-29	21,50-25,21	-,987	,324

Tablo.5'de, güreşçilerin spor yaşı değişkenine bağlı saldırganlık düzeylerinin karşılaştırılması sonucunda bütün değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo.6: Elde edilen en büyük derece değişkenine bağlı saldırganlık düzeyinin karşılaştırılması (Mann-Whitney-U testi)

	N	Ort.	Z	p
Bölge ilk üç-Türkiye şampiyonu	26-7	16,52-18,79	-,551	,582
Bölge ilk üç-Türkiye ilk üç	26-18	21,98-23,25	-,323	,747
Bölge ilk üç Uluslararası turnuva ilk üç	26-30	29,08-28,00	-,247	,805
Türkiye şampiyonu-bölge ilk üç	7-26	18,79-16,52	-,551	,582
Türkiye şampiyonu-Türkiye ilk üç	7-18	14,21-12,53	-,517	,605
Türkiye şampiyonu-Uluslararası turnuva ilk üç	7-30	21,71-18,37	-,738	,461
Türkiye ilk üç- Bölge ilk üç	18-26	23,25-21,98	-,323	,747
Türkiye ilk üç- Türkiye şampiyonu	18-7	12,53-14,21	-,517	,605
Türkiye ilk üç- Uluslararası turnuva ilk üç	18-30	26,11-23,53	-,619	,536
Uluslararası turnuva- Bölge ilk üç	30-26	28,00-29,08	-,247	,805
Uluslararası turnuva- Türkiye şampiyonu	30-7	18,37-21,71	-,738	,461
Uluslararası turnuva- Türkiye ilk üç	30-18	23,53-26,11	-,619	,536

Tablo.6'da, sporcuların saldırganlık düzeylerinin elde ettikleri en büyük derece değişkenine bağlı karşılaştırılması sonucunda bütün değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo.7 : değişkenlerin saldırganlık üzerindeki etkisi (Spearman analizi)

		Saldırganlık	Yaş	Spor yaşı	Derece
Saldırganlık	Korelasyon (spearman)	1,000	-,046	-,038	-,040
	P	.	,682	,736	,721
	N	81	81	81	81

Tablo.7'de, yapılan spearman analizinde saldırganlık ile yaş, spor yaşı, elde edilen en büyük derece arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tartışma

Araştırma kapsamındaki güreşçilerin tanımlayıcı istatistik bulguları incelendiğinde saldırganlık düzeyleri "120,98" olarak bulunmuştur. Güner tarafından (2006) yapılan çalışma da, güreşçilerin genel saldırganlık düzeyini "104,32" olarak bulmuştur. Güner tarafından yapılan çalışma ile bizim çalışmamız arasındaki farkın denek sayısından kaynaklandığı düşünülmektedir. Güner'in çalışmasında denek sayısı 40 iken bizim çalışmamızda bu sayı 81'dir. Tutkun ve arkadaşları tarafından (2010)'da yapılan araştırmada ise, bireysel sporcuların saldırganlık düzeyini "98,7" olarak bulmuştur.

Araştırma kapsamındaki güreşçilerin yaş değişkenine bağlı tanımlayıcı istatistik bulguları incelendiğinde 16 yaşındaki güreşçilerin en saldırgan grup oldukları, 17 yaşındaki güreşçilerin ise diğer yaş gurubundaki güreşçilerden daha az saldırgan oldukları tespit edilmiştir. Elde edilen bulguları Bandıra'nın sosyal öğrenme ve saldırganlık teorisi ile açıklarsak 16 yaş gurubundaki güreşçilerin daha fazla saldırgan çevrede yetişmiş oldukları ve gördükleri saldırganlık davranışlarından etkilenecek saldırganlığı yaşamlarında etken bir araç haline getirmiş oldukları söylenebilir. 17 yaş gurubundaki güreşçiler için ise bunların tam tersini söylemek mümkündür.

Yaş ile saldırganlık arasındaki ilişkiyi gösteren "Kruskal-Wallis H testi" analizinde anlamsız düzeyde farklılık bulunmuştur ($p>0,05$). Güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin yaş değişkenine bağlı karşılaştırılması sonucunda hiç bir değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık saptanamamıştır ($p>0,05$). Yaş ile saldırganlık arasında yapılan

Ersoy A., Tazegül Ü., Sancaklı H. (2012). Güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin sosyo-demografik açıdan incelenmesi (Ankara örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 9:1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

"Spearman" analizinde istatistiksel olarak anlamsız düzeyde farklılık saptanmıştır. Güreşçilerin yaşlarının saldırganlık üzerinde bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir.

Güreşçilerin Spor yaşları ile saldırganlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi gösteren tanımlayıcı istatistik bulguları incelendiğinde spor yaşı 6- 7 yıl arasında olan güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin diğer güreşçilerden daha yüksek olduğu spor yaşı 8-10 arasında olan güreşçilerin ise diğer güreşçilerden daha az saldırgan oldukları tespit edilmiştir. Biz bu farkın 6-7 spor yaş gurubundaki güreşçilerin daha hırslı ve başarılı olma arzusundan kaynaklandığını düşünmekteyiz. Bu veriler Fromm'a göre değerlendirildiğinde spor yaşı 6-7 arasında olan güreşçilerin saldırgan ve yıkıcı davranışlar gösterdiği ve diğer güreşçilere oranla daha sık saldırgan davranışlara başvurduğu ve saldırganlığındaki amacın zarar vermeye yönelik olduğu söylenebilir.

Spor yaşı 8-10 arasında olan güreşçilerin ise saldırgan ve yıkıcı davranışlardan mümkün olduğunca kaçındıkları söylenebilir. Yapılan "Kruskal-Wallis H testi" analizinde Güreşçilerin spor yaşları ile saldırganlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde farklılık saptanmıştır ($p>0,05$). Güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin spor yaşı değişkenine bağlı karşılaştırılması sonucunda tüm değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde farklılık saptanmıştır ($p>0,05$). Spor yaşı ile saldırganlık arasında yapılan "Spearman" analizinde istatistiksel olarak anlamsız düzeyde ilişki saptanmıştır. Güreşçilerin spor yaşlarının saldırganlık düzeylerini etkilemediği belirlenmiştir.

Koruç ve Bayar (1990), bireysel spor yapan erkeklerin takım sporu yapan erkeklerden daha saldırgan davranışlar sergilediğini ortaya koymuştur. Patterson (1983) yaptığı çalışmada, liseli futbolcuların sezon boyunca gösterdikleri düşmanlık davranışının azalmaktan çok arttığını bulmuştur. Güner (2006) çalışmasında bireysel spor yapan oyuncuların, takım sporu yapan oyunculardan daha saldırgan olduklarını tespit etmiştir. Dervent ve arkadaşlarının (2010) çalışmasında spor yapmayan erkeklerin spor yapan erkeklerden daha saldırgan olduğunu bulmuştur.

Güreşçilerin elde etmiş oldukları en büyük derece ile saldırganlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi gösteren tanımlayıcı istatistik bulguları incelendiğinde Türkiye şampiyonu olan güreşçilerin en saldırgan gurup olduğu Uluslararası turnuvada ilk üçe giren güreşçilerin en az saldırgan gurup olduğu tespit edilmiştir. Uluslararası turnuvada ilk üç arasına girmiş olan sporcuların daha az düzeyde saldırgan olmasının en büyük neden bizce elde etmiş oldukları

başarılarından dolayı ruhsal bir doyum yaşamaları ve elde edilen dereceye bağlı kazanılan gelir düzeyinin artmasıdır. Bulguları Freud'un saldırganlık ve içgüdü teorisine göre değerlendirdiğimizde Türkiye şampiyonu olan güreşçilerin saldırganlık dürtülerinin daha fazla gelişmiş olduğu ve saldırganlık dürtülerini kontrol etmekte sorunlar yaşadığı ve yaşadıkları anlık olaylar karşısında şiddete yönelmeye yatkın oldukları söylenebilir. Uluslararası Turnuvalarda ilk üç arasında yer alan güreşçilerin ise saldırganlık dürtülerini diğer güreşçilere oranla daha iyi bir şekilde kontrol altında tuttukları söylenebilir.

Saldırganlık düzeyiyle elde edilen en büyük derece arasında yapılan "Kruskal-Wallis H testi" analizinde istatistiksel olarak anlamsız düzeyde farklılık bulunmuştur ($P > 0,05$). Güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin elde edilen en büyük derece değişkenine bağlı karşılaştırılması sonucunda bütün değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamsız düzeyde farklılık saptanmıştır ($p > 0,05$). Elde edilen derece ile saldırganlık arasında yapılan "Spearman" analizinde anlamlı düzeyde bir ilişki tespit edilememiştir. Güreşçilerde elde edilen derecenin saldırganlık düzeyini etkilemediği belirlenmiştir.

Yapılan literatür taramasında sporcuların saldırganlık düzeylerinin bireysel ve takım sporları açısından değerlendirildiği görülmüştür. Güreşçilerin saldırganlık düzeylerini sosyo-demografik açıdan inceleyen doğrudan bir çalışma ile karşılaşılmamıştır. Bu yönüyle yapılan bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Sonuç olarak; yapılan bu çalışmayı diğer çalışmalarla karşılaştırdığımızda güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin takım sporlarıyla uğraşan sporculardan daha az düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Bu farkın spor branşlarındaki müsabaka süresinden kaynaklandığı düşünülebilir, genellikle takım sporlarının müsabaka süresinin uzun olması ve bu süre içerisinde sporcuların daha fazla engellemelere maruz kalmaları takım sporcularını daha saldırgan yapmakta olduğu düşünülmektedir. Saldırganlık üzerine yapılan diğer çalışmalardan yola çıkarak güreş sporuyla uğraşan güreşçilerin spor yapmayan bireylere nazaran daha az düzeyde saldırganlık dürtülerini taşıdıkları, dolayısıyla sporun bireylerdeki potansiyel şiddet duygusunu bastırdığı söylenebilir.

Spor yapan bireylerin spor yapmayan bireylere oranla daha az saldırgan olmasının nedeni, kişide var olan saldırganlık ve şiddet duygularının spor alanlarında atılmaktadır. Bu nedenle spor yapan bireyler spor yapmayanlara oranla daha az şiddet duyguları taşımaktalar ve şiddete yönelmektedirler. Bu çalışma sporun, dostça rekabet edebilme, sosyal

Ersoy A., Tazegül Ü., Sancaklı H. (2012). Güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin sosyo-demografik açıdan incelenmesi (Ankara örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 9:1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

bütünleşmeyi sağlama, bireysel ve toplumsal barıştaki önemli rolüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Baron, R. A., Richardson, D.R. (1994). *Human aggression* (2nd Ed). New York.
- Çobanoğlu, Ş. (2005). *Mobbing, İşyerinde Duygusal Saldırı ve Mücadele Yöntemleri*. Timaş Yayınları, İstanbul.
- Dervent, T., Erkal, A., Ömer, Ş. (2010). Lise öğrencilerinin saldırganlık düzeyleri ve sportif aktivitelere katılımı ilişkisi, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, Cilt:7 Sayı:1 522-533.
- E.E., Doğan, O., Doğan, S. (2009). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin saldırganlık düzeylerinin sosyo-demografik açıdan değerlendirilmesi, *Cumhuriyet Tıp Dergisi*.31: 231–238.
- Fromm, E. (1993). *İnsanda Yıkıcılığın Kökenleri*, cilt.1 , Çev: Ş.Alpagut s.s 7-21 Payel yayınları.
- Fromm, E. (1994). *Sevginin ve Şiddetin Kaynağı*, Çev: Y.salman,N.İçten ,Payel Yayınları 6.Baskı, s.s 18-29.
- Güner, Ç, B. (2006). Takım Sporları ve Bireysel Sporlar Yapan Sporcuların Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi).
- Güney, S. (1998). *Davranış Bilimleri ve Yönetim Psikolojisi Terimler Sözlüğü*, Ankara, s.s 233.
- Hancerlioğlu. O. (1993). *Ruhbilim Sözlüğü*. 2., baskı. Remzi Kitapevi, İstanbul,
- Kabak, F. (2009). Ergenlerde Spora Katılımın Saldırgan Davranışlar Üzerine Etkilerinin İncelenmesi Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Kesen, N. F., Deniz M. E., Durmuşoğlu, N. (2007). Ergenlerde saldırganlık ve öfke düzeyleri arasındaki ilişki: Yetiştirme Yurtları üzerinde bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Sayı 17.
- Koruç, Z., Bayar, P. (1990). MMPI İle Sporcuların Kişiliklerinin Araştırılması. 65-57. Ankara,
- Patterson, C.M. (1983). *Nonverbal Behavior: A Functional Perspective* New York, Springer-Verlag.
- Russell, GW. (2003). *Sport Riots: Social- Psychological Review*, Canada foundations of Sport Champaign, IL: Human Kinetics Publishers
- Şahin, H. M. (2003). *Sporda Şiddet ve Saldırganlık*, Gaziantepspor Kulübü Spor Eğitim Yayınları Nobel Yayın Dağıtım, Ankara,

Ersoy A., Tazegül Ü., Sancaklı H. (2012). Güreşçilerin saldırganlık düzeylerinin sosyo-demografik açıdan incelenmesi (Ankara örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 9:1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

- Tazegül, Ü., Ersoy,A., Sancakli, H.(2011). Futbol Seyircisinin Saldırganlık Düzeyinin Sosyo-demografik Açısından İncelenmesi, *Uluslararası Spor Araştırma Dergisi*, Cilt:3, Sayı:2, s.s 23-43.
- Tok, Y. (2001). "Cinsiyet Rollerıyla İlgili Farklı Kalıp Yargılara Sahip Üniversite Öğrencilerini Saldırganlık Düzeyleri",Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,(Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi).
- Tiryaki, Ş. (1996). Spor Yapan Bireylerin Saldırganlık Düzeylerinin Belirlenmesi: Takım ve Bireysel Sporlar Açısından Bir İnceleme. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- Tiryaki, Ş. (2000). *Spor Psikolojisi*. Eylül Kitap ve Yayınevi. Ankara.
- Tutkun, E., Güner, Ç, B., Ağaoğlu, R, Soslu, R. (2010). Takım sporları ve bireysel sporlar yapan sporcuların saldırganlık düzeylerinin değerlendirilmesi, *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, cilt.1, s.s 23-29.
- Türk Dil Kurumu.2010 [Erişim tarihi; 25mayıs 2011]. <http://www.tdkterim.gov.tr/bts>
- Yetim, A, A. (2000). *Sosyoloji ve Spor*, Topkar Matbaacılık, Ankara.s,187.